No. of Printed Pages : 5 **CFN–3(Marathi)**

CERTIFICATE PROGRAMME IN FOOD AND NUTRITION (CFN)

Term-End Examination

December, 2024

CFN–3 : ECONOMICS OF FOOD

Time : 3 Hours *Maximum Marks : 100*

छापील पृष्ठांची संख्या: 5 **CFN-3**

अन्न आणि पोषण प्रमाणपत्र कार्यक्रम (CFN)

सत्र-समाप्ती परीक्षा

डिसेंबर, 2024

CFN-3 : अन्नाचे अर्थशास्त्र

वेळ: 3 तास *कमाल गुण: 100*

टीप: एकंदर पाच प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. (a) अन्नावरील खर्च ज्यावर अवलंबून असतो अशा कोणत्याही दोन घटकांची यादी करा. 2

   (b) 'किंमत निर्देशांक' द्वारे तुम्हाला काय समजते? उदाहरणाच्या मदतीने स्पष्ट करा. 4

   (c) अन्नपदार्थांचे उत्पादन करण्यासाठी सर्वात महत्त्वाच्या गरजेनुसार त्यांचे तीन गटांचे वर्गीकरण द्या. 3

   (d) किचन गार्डनचे नियोजन करताना बारमाही झाडे आणि हंगामी पिके यामध्ये आवश्यक अंतर सांगा. 2

   (e) TPDS द्वारे विक्रीसाठी मान्यताप्राप्त कोणत्याही चार वस्तूंची यादी करा. 2

   (f) बफर स्टॉकद्वारे तुम्हाला काय समजते? 2

   (g) ATMA म्हणजे काय? 2

   (h) प्रधानमंत्री ग्रामोदय योजना काय आहे? त्याची उद्दिष्टे, लाभार्थी आणि कार्यक्रमाचे घटक सांगा. 3

2. (a) पोल्ट्री एंटरप्राइझ म्हणजे काय? लहान किंवा मध्यम आकाराच्या शेतातील कुक्कुटपालनाचे फायदे सांगा. पोल्ट्री फार्ममधून मिळणाऱ्या उत्पादनांची गणना करा. 2+3+5

(b) ऑपरेशन फ्लड म्हणजे काय? या कार्यक्रमातील विविध उपक्रम/टप्प्यांची चर्चा करा. 10

3. (a) राष्ट्रीय कृषी धोरण द्या, त्याची उद्दिष्टे आणि घटक ठळकपणे सांगा. 8

(b) शेतीसाठी कोणत्या विविध साधनांची आवश्यकता आहे? थोडक्यात स्पष्ट करा. 8

(c) कृषी क्षेत्राला दिल्या जाणाऱ्या अनुदानाचा ग्राहकांना कसा फायदा होतो? 4

4. (a) PDS / TPDS चे कार्य आणि त्यांचा ग्राहकांना होणारा फायदा यावर स्पष्टीकरण देत, PDS आणि TPDS मध्ये फरक स्पष्ट करा. 10

(b) किचन गार्डनची संकल्पना एक मॉडेल किचन गार्डन दाखवून स्पष्ट करा आणि त्याचे उपयोग आणि संकल्पना ठळकपणे सांगा. 10

5. (a) आपल्या देशात सार्वजनिक आरोग्यासाठी महत्त्वाच्या पोषक तत्वांच्या कमतरतेचे सामान्य आजार कोणते आहेत? आपल्या देशात लागू केलेल्या कोणत्याही दोन

पोषक तत्वांची कमतरता नियंत्रण कार्यक्रमांचे तपशीलवार वर्णन करा. 2+6+6

(b) भेसळीची व्याख्या करा. भेसळयुक्त पदार्थ खरेदी करू नयेत यासाठी ग्राहकांनी कोणती खबरदारी घेतली पाहिजे? 2+4

6. (a) मत्स्यपालनाची व्याख्या सांगा. भारतातील मत्स्यपालन विकासासाठी केंद्र आणि राज्य सरकारच्या विविध योजना कोणत्या क्षेत्रात आहेत? 2+8

(b) भारतातील कुक्कुटपालन आणि मत्स्यपालन सहकारी संस्थांवर एक संक्षिप्त टिपण सादर करा. त्यांचे फायदे ठळकपणे सांगा. 10

7. (a) खालील कार्यक्रमांची उद्दिष्टे आणि घटक थोडक्यात स्पष्ट करा: 6+6

(i) ICDS

(ii) मध्यान्ह भोजन योजना

(b) अन्न सुरक्षिततेच्या संदर्भात आपल्या देशात प्रचलित असलेले अन्न कायदे आणि मानके यांचा संक्षिप्त आढावा सादर करा. 8

8. पुढीलपैकी कोणत्याही चार वर छोटा परिच्छेद लिहा: 5+5+5+5

(a) ग्राहकांना शिक्षित करण्यात ग्राहक संरक्षण गटांची भूमिका

(b) ग्राहक संरक्षण कायदा

(c) अन्नाचे अंदाजपत्रक तयार करणे

(d) अन्न अनुदान

(e) माशांपासून उत्पादने